การดำเนินการของแพทยสภาต้องเป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อแพทยสภามีอำนาจเพียงควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ทั้งนี้ ตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ดังนั้น การที่แพทยสภามีมติยกข้อกล่าวหาแพทย์ผู้ถูกกล่าวหา กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ในขณะดำรงตำแหน่งเลขาธิการแพทยสภาโดยมิชอบ โดยเห็นว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารภายในหน่วยงาน ไม่ได้เป็นการกระทำความผิดต่อการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ จึงเป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นนายแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมได้มีหนังสือถึงแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดี) ร้องเรียนกล่าวหานายแพทย์ ป. ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการแพทยสภาในขณะนั้น รวม ๖ กรณี กล่าวคือ ๑. ไม่ได้ตอบข้อร้องเรียนและคัดค้านการประชุมลงมติเกี่ยวกับผู้ฟ้องคดี ๒. ไม่ได้ตอบข้อร้องเรียนหรือดำเนินการด้านจริยธรรมกับนายแพทย์สองรายที่ได้ทำรายการโทรทัศน์และแถบบันทึกเสียงจำหน่ายจ่ายแจกต่อสาธารณชนกล่าวหาคณะแพทย์โรงพยาบาลศรีสยาม อันเป็นการกล่าวหาทับถมให้ร้ายกลั่นแกล้งผู้ร่วมอาชีพ ๓. เปิดเผยมติที่ประชุมของคณะกรรมการแพทยสภาทั้งที่คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณา ๔. ให้ข่าวอันเป็นเท็จแก่มูลนิธิเพื่อผู้บริโภคว่าผู้ฟ้องคดีถูกพักใบอนุญาต ๕. ให้ข้อมูลอันไม่เป็นความจริงต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง ๖. ไม่ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการสอบสวนและแจ้งผลการพิจารณาโดยอ้างว่าคดียังไม่ถึงที่สุด ทั้งที่นายกแพทยสภาได้ลงนามในคำสั่งแล้ว โดยให้ตอบข้อร้องเรียนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งแพทยสภาต่อผู้ฟ้องคดีว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติให้ยกข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดี กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบด้วยกฎหมาย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแพทยสภาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติว่า ภายหลังจากผู้ฟ้องคดีมีหนังสือร้องเรียนกล่าวหานาย ป. ซึ่งดำรงตำแหน่งเลขาธิการแพทยสภาในขณะนั้น เลขาธิการแพทยสภาได้เสนอเรื่องดังกล่าวต่อประธานคณะอนุกรรมการจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ชุดที่สี่ พิจารณา คณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ได้ทำรายงานเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการแพทยสภาว่า ประเด็นที่ร้องเรียนเป็นประเด็นข้อกฎหมายรวมถึงข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติและการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการแพทยสภา มิใช่ประเด็นร้องเรียนการประกอบวิชาชีพ

เวชกรรมตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ ข้อกล่าวโทษของผู้ฟ้องคดีไม่มีมูล แต่เสนอให้ตั้งคณะอนุกรรมการเฉพาะกิจขึ้นเพื่อพิจารณาประเด็นข้อกฎหมายตามข้อร้องเรียนของผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการแพทยสภาได้รับรายงานและความเห็นของคณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ แล้วเห็นว่ากรณีน่าจะเข้าข่ายเป็นการให้ร้ายต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ควรสอบสวนให้ได้ข้อเท็จจริง จึงมีมติว่ากรณีมีมูลให้ส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการสอบสวน ชุดเฉพาะกิจ ดำเนินการสอบสวนกรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบด้วยกฎหมาย เป็นการให้ร้ายต่อผู้ร่วมวิชาชีพ คณะอนุกรรมการสอบสวนฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีเป็นเรื่องการบริหารงานทั่วไปของนายแพทย์ ป. ในตำแหน่งเลขาธิการแพทยสภา ไม่เกี่ยวกับการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม จึงมีมติไม่รับเรื่องไว้พิจารณา แต่คณะกรรมการแพทยสภาเห็นว่า คณะอนุกรรมการสอบสวนฯ ยังมิได้ดำเนินการสอบสวน จึงมีมติให้ส่งเรื่องคืนให้คณะอนุกรรมการสอบสวนฯ ดำเนินการสอบสวนต่อไป แต่คณะอนุกรรมการสอบสวนฯ มิได้ดำเนินการเนื่องจากหมดวาระการดำรงตำแหน่ง เลขาธิการแพทยสภาจึงได้มีหนังสือถึงประธานคณะอนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมายของแพทยสภาขอความเห็น คณะอนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมายฯ มีความเห็นว่าข้อกล่าวโทษของผู้ฟ้องคดีทั้ง ๖ กรณี นั้น เกิดขึ้นขณะนายแพทย์ ป. ผู้ถูกกล่าวหา ดำรงตำแหน่งเลขาธิการแพทยสภาและการกระทำของนายแพทย์ ป. ผู้ถูกกล่าวหา เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานภายในหน่วยงาน ไม่ได้เป็นการกระทำความผิดต่อการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ ไม่ต้องทำการสอบสวนทางจริยธรรมกับนายแพทย์ ป. และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการแพทยสภา คณะอนุกรรมการกลั่นกรองของคณะกรรมการแพทยสภาได้พิจารณาเรื่องดังกล่าวแล้วเสนอคณะกรรมการแพทยสภาพิจารณา ๒ ประเด็น ประเด็นที่หนึ่ง กรณีนายแพทย์ ป. ในฐานะเลขาธิการแพทยสภา ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะอนุกรรมการที่ปรึกษากฎหมายฯ จึงเห็นควรยกข้อกล่าวหา และประเด็นที่สอง กรณีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ทับถมให้ร้ายหรือกลั่นแกล้งผู้ร่วมวิชาชีพ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ เห็นว่ามีมูลตามข้อกล่าวหา ควรดำเนินการสอบสวนต่อไป ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีมติให้ยกข้อกล่าวหานายแพทย์ ป. กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ส่วนกรณีผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ทับถมให้ร้ายหรือกลั่นแกล้งกันนั้น มีมูลและส่งข้อกล่าวหาให้คณะอนุกรรมการสอบสวน ชุดที่หนึ่ง ดำเนินการสอบสวนตามข้อกล่าวหา

จากข้อเท็จจริงดังกล่าว เมื่อพิจารณาบทบัญญัติกฎหมายตามมาตรา ๗ (๑)[๑๑] แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรมฯ ที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดให้มีคณะบุคคลขึ้นมาคณะหนึ่งในรูปของสภาเรียกว่า แพทยสภา เพื่อควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ดังนั้น การดำเนินการของคณะกรรมการแพทยสภาจึงต้องเป็นการดำเนินการไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด เมื่อคณะกรรมการแพทยสภามีอำนาจเพียงควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม การที่คณะกรรมการแพทยสภามีมติยกข้อกล่าวหานายแพทย์ ป. กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยเห็นว่าการกระทำของนายแพทย์ ป. ผู้ถูกกล่าวหา ในกรณีนี้เป็นการกระทำตามอำนาจหน้าที่ในการบริหารงานภายในหน่วยงาน ไม่ได้เป็นการกระทำความผิดต่อการประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรมฯ มติดังกล่าวจึงเป็นการกระทำตามขั้นตอนและตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดแล้ว ดังนั้น คำสั่งแพทยสภาที่ยกข้อกล่าวหานายแพทย์ ป. กรณีปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จึงชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๙/๒๕๕๗)**

การตั้งครรภ์แฝดเป็นภาวะแทรกซ้อนอย่างหนึ่งของการตั้งครรภ์ เนื่องจากทารกจะมีความต้องการด้านโภชนาการมากกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว โอกาสที่ทารกจะมีน้ำหนักน้อยและคลอดก่อนกำหนดจึงสูงกว่า อีกทั้ง มารดาก็มีโอกาสเกิดโรคแทรกเกี่ยวกับความดันโลหิตสูงหรือภาวะครรภ์เป็นพิษสูงกว่าด้วย ดังนั้น การวินิจฉัยครรภ์แฝดไม่พบจึงอาจเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ตั้งครรภ์เสียโอกาสที่จะได้รับการตรวจรักษาครรภ์ในระดับที่ดีที่สุด อย่างไรก็ดี แม้การตรวจครรภ์โดยใช้คลื่นความถี่สูงน่าจะทำให้รู้ได้ว่าทารกในครรภ์ของมารดาเป็นครรภ์เดี่ยวหรือครรภ์แฝด แต่การตรวจครรภ์โดยใช้คลื่นความถี่สูงก็มีปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดที่ทำให้ตรวจจำนวนทารกไม่ถูกต้องได้ เช่น มารดามีท้องหนา อายุครรภ์น้อย ตำแหน่งทารกไม่เหมาะสม คุณภาพของเครื่องตรวจ หรือประสบการณ์ของผู้ตรวจ เป็นต้น เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใดที่ทำให้รับฟังได้ว่าแพทย์ผู้ถูกกล่าวโทษได้ใช้เครื่องมือตรวจครรภ์ที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือได้ประมาทเลินเล่อในการตรวจครรภ์ของผู้ฟ้องคดี กรณีจึงฟังไม่ได้ว่าการกระทำของแพทย์

---

[๑๑] พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕

มาตรา ๗ แพทยสภามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมการประพฤติของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม

ฯลฯ ฯลฯ

ผู้ถูกกล่าวโทษที่ได้ตรวจครรภ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วไม่พบว่าผู้ฟ้องคดีมีครรภ์แฝดนั้น ถือเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุด

สรุปข้อเท็จจริง

ประมาณปลายเดือนเมษายน ๒๕๔๓ ผู้ฟ้องคดีได้ไปฝากครรภ์กับนายแพทย์ ส. ที่คลินิก และได้ไปตรวจครรภ์ตามที่นัดหมายทุกครั้ง ในเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๓ นายแพทย์ ส. ได้ตรวจครรภ์ของผู้ฟ้องคดีโดยใช้เครื่องอัลตราซาวนด์ ผู้ฟ้องคดีจึงทราบว่าทารกในครรภ์เป็นเพศชาย ซึ่งจะครบกำหนดคลอดวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ แต่ในวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๓ เวลาประมาณ ๓ นาฬิกา ผู้ฟ้องคดีปวดท้องคลอดและมีน้ำเดิน ผู้ฟ้องคดีจึงไปที่โรงพยาบาลอ่างทองตามที่ตกลงไว้กับนายแพทย์ ส. นายแพทย์ ส. ได้ตรวจผู้ฟ้องคดีและได้ผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง ทารกที่คลอดเป็นเพศชายมีน้ำหนัก ๒,๐๐๐ กรัม คลอดเวลา ๙.๓๖ นาฬิกา จากนั้นนายแพทย์ ส. พบว่ามีถุงน้ำคร่ำอีกถุงหนึ่งจึงได้ทำคลอด เป็นทารกเพศชายมีน้ำหนัก ๒,๓๐๐ กรัม คลอดเวลา ๙.๓๘ นาฬิกา แต่ทารกแฝดพี่ได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๓ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ทำหนังสือถึงแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ร้องเรียนว่านายแพทย์ ส. กระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ทำให้ทารกในครรภ์ของผู้ฟ้องคดีขาดอากาศหายใจและเสียชีวิต ๑ คน โดยนายแพทย์ ส. เข้าใจมาโดยตลอดว่าทารกในครรภ์ของผู้ฟ้องคดีมีเพียงคนเดียว คณะกรรมการแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) พิจารณาแล้วได้มีมติให้ยกข้อกล่าวโทษ จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีหนังสือแจ้งคำสั่งแพทยสภาที่ยกข้อกล่าวโทษไปยังผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วยจึงนำคดีมายื่นฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งแพทยสภาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

จากบทบัญญัติมาตรา ๓๑[๑๒] แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ และข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ หมวด ๓ ข้อ ๑[๑๓] และข้อ ๖[๑๔] แสดงให้เห็นถึงวัตถุประสงค์เพื่อควบคุม

---

[๑๒] <u>พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕</u>

มาตรา ๓๑ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับแพทยสภา

[๑๓-๑๔] <u>ข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖</u>

<u>หมวด ๓ การประกอบวิชาชีพเวชกรรม</u>

ข้อ ๑ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในระดับที่ดีที่สุด และพยายามให้ผู้ป่วยพ้นจากอาการทรมานจากโรคและความพิการต่าง ๆ โดยไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ควรได้รับตามปกติ

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมต้องไม่ประกอบวิชาชีพโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัย และความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย

การประกอบวิชาชีพของแพทย์และมุ่งคำนึงถึงประโยชน์และความปลอดภัยของผู้ป่วยเป็นสำคัญ โดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมจะต้องปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยด้วยมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในระดับที่ดีที่สุดเท่าที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมนั้นพึงกระทำได้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการที่ทารกเสียชีวิตเนื่องจากภาวะแทรกซ้อนของการตั้งครรภ์แฝดที่เรียกว่า TTTS[๑๕] ชนิดเฉียบพลัน ว่าหมายถึง กลุ่มอาการที่พบในการตั้งครรภ์แฝดที่มีการเชื่อมต่อกันของระบบไหลเวียนเลือดระหว่างทารกทั้งสองผิดปกติซึ่งเป็นภาวะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ส่งผลให้ทารกในครรภ์ทั้งสองมีการเจริญเติบโตผิดปกติ ภาวะน้ำคร่ำในถุงน้ำทั้งสองมีปริมาณผิดปกติ โดยทารกที่มีการเจริญเติบโตน้อยกว่าจะมีภาวะน้ำคร่ำน้อยมากและอยู่ในภาวะซีด ขณะที่ทารกที่มีการเจริญเติบโตมากกว่าจะมีภาวะน้ำคร่ำมากเกินไป และมีโอกาสติดภาวะบวมน้ำตามมาได้ การตรวจพบภาวะ TTTS สามารถกระทำได้ด้วยการตรวจคลื่นความถี่สูง (อัลตราซาวด์) ระหว่างการตั้งครรภ์ แต่ไม่สามารถกำหนดอายุครรภ์ที่แน่นอนได้ รองศาสตราจารย์นายแพทย์ชาญชัย วันทนาศิริ ภาควิชาสูติศาสตร์นรีเวชวิทยา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาลได้ให้ความเห็นว่า โดยที่ทารกในครรภ์ของผู้ฟ้องคดีเมื่อคลอดสองคนมีน้ำหนักต่างกันเพียง ๓๐๐ กรัม โดยทารกที่รอดชีวิตมีน้ำหนักมากกว่าและมีภาวะซีด จึงไม่แน่ใจว่าการเสียชีวิตของทารกหนึ่งคนของผู้ฟ้องคดีเป็นกรณีที่เกิดจากภาวะ TTTS หรือไม่ เนื่องจากถ้าเป็นกรณีที่เกิดจากภาวะ TTTS น้ำหนักตัวของทารกทั้งสองจะต้องต่างกันมากกว่า ๕๐๐ กรัมขึ้นไป และทารกที่เป็นฝ่ายให้เลือดจะมีน้ำหนักน้อยกว่า ส่วนการทำอัลตราซาวนด์ เป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้เพื่อตรวจดูน้ำคร่ำ รก การเต้นของหัวใจ แพทย์ผู้ตรวจจึงอาจจะไม่มีข้อสงสัยว่าทารกเป็นแฝดหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแพทย์ผู้ทำการตรวจด้วยอีกส่วนหนึ่ง สำหรับโอกาสการเสียชีวิตของทารกในครรภ์แฝดนั้น มีมากกว่ากรณีที่เป็นการตั้งครรภ์เดี่ยว เนื่องจากทารกในครรภ์ต้องแบ่งอาหารกันและมีโอกาสที่จะมีโรคแทรกได้มากกว่า และในส่วนของมารดาจะมีโอกาสเกิดโรคแทรกเกี่ยวกับความดันโลหิตสูงหรือภาวะครรภ์เป็นพิษสูงกว่าในลักษณะของการตั้งครรภ์เดี่ยว ทั้งนี้ การคลอดทารกคนที่หนึ่งและคนที่สองข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่ามีระยะเวลาห่างกัน ๓ นาที ถือเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องตามปกติของแพทย์ผู้ทำคลอด รองศาสตราจารย์นายแพทย์กำธร พฤกษานานนท์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ให้ความเห็นว่า การตรวจพบภาวะ TTTS นั้น กระทำได้โดยการตรวจคลื่นความถี่สูง แต่อายุครรภ์ที่ตรวจพบไม่สามารถระบุได้แน่นอน ขึ้นอยู่กับพยาธิสรีรวิทยาของโรค แต่หากเป็นแบบเฉียบพลัน มักไม่สามารถตรวจพบได้ล่วงหน้า อาจตรวจพบความผิดปกติของการเต้นของหัวใจทารก หรือมิฉะนั้นก็ทราบว่าเกิดภาวะดังกล่าวจากอาการแสดงของทารกหลังคลอดไปแล้ว

---

[๑๕] Twin – to – Twin Transfusion Syndrome

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า การตั้งครรภ์แฝดเป็นภาวะแทรกซ้อนอย่างหนึ่งของการตั้งครรภ์ การดูแลครรภ์แฝดหรือครรภ์เดี่ยวจึงมีความแตกต่างกัน โดยการตั้งครรภ์แฝด ทารกจะมีความต้องการด้านโภชนาการมากกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว โอกาสที่ทารกจะมีน้ำหนักน้อยและคลอดก่อนกำหนดก็จะสูงกว่า จึงต้องเฝ้าระวังเป็นพิเศษ นอกจากนี้ยังอาจจะพบภาวการณ์เชื่อมต่อกันของเส้นเลือดของแฝดทั้งสองอีกด้วย ส่วนมารดาก็มีโอกาสเกิดโรคแทรกเกี่ยวกับความดันโลหิตสูงหรือภาวะครรภ์เป็นพิษสูงกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว สำหรับการตรวจครรภ์โดยใช้คลื่นความถี่สูงนั้น แม้จะสามารถตรวจจำนวนทารกในครรภ์ได้แม่นยำกว่าการตรวจด้วยการคลำทางหน้าท้องเพียงอย่างเดียว แต่ก็อาจมีปัจจัยที่เป็นข้อจำกัดที่ทำให้ตรวจจำนวนทารกไม่ถูกต้องได้ เช่น มารดามีหน้าท้องหนา อายุครรภ์น้อย ตำแหน่งทารกไม่เหมาะสม คุณภาพของเครื่องตรวจ หรือประสบการณ์ของผู้ตรวจ เป็นต้น จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงฟังได้ว่าการวินิจฉัยครรภ์แฝดไม่พบอาจจะเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ตั้งครรภ์เสียโอกาสที่จะได้รับการตรวจรักษาครรภ์ในระดับที่ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม โดยที่คดีนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ใดที่ทำให้รับฟังได้ว่านายแพทย์ ส. ได้ใช้เครื่องมือตรวจครรภ์โดยคลื่นความถี่สูงที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือได้ประมาทเลินเล่อในการตรวจครรภ์ของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ประกอบกับเหตุปัจจัยที่ทำให้ตรวจครรภ์แฝดไม่พบนั้นอาจจะสืบเนื่องมาจากสภาพร่างกายของผู้ฟ้องคดีหรือทารกในครรภ์ของผู้ฟ้องคดีก็ได้ด้วยเช่นเดียวกัน กรณีจึงฟังไม่ได้ว่าการกระทำของนายแพทย์ ส. ที่ได้ตรวจครรภ์ของผู้ฟ้องคดีแล้วไม่พบว่าผู้ฟ้องคดีมีครรภ์แฝดนั้นถือเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุด อันอาจจะเป็นสาเหตุที่ทำให้ทารกในครรภ์ของผู้ฟ้องคดีเสียชีวิต ประกอบกับเมื่อพิจารณาการทำคลอด ข้อเท็จจริงปรากฏว่านายแพทย์ ส. ได้ผ่าตัดทำคลอดผู้ฟ้องคดี เมื่อพบถุงน้ำคร่ำก็ใช้มีดกรีดถุงน้ำคร่ำ พบทารกเพศชายอยู่ในท่าศีรษะ นายแพทย์ ส. ได้นำทารกออกจากมดลูก ทำการตัดสายสะดือ แล้วส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ในห้องผ่าตัดนำเด็กไปทำตามวิธีปฏิบัติของทารกในห้องคลอด เมื่อพบว่ามีถุงน้ำคร่ำอีกถุงหนึ่งอยู่เหนือขึ้นไปเล็กน้อยทางด้านซ้ายของมดลูก นายแพทย์ ส. ได้ทำการกรีดถุงน้ำคร่ำ พบทารกอีกคนหนึ่งอยู่ในท่าศีรษะ นายแพทย์ ส. ได้ทำการผ่าตัดแล้วนำทารกออกจากมดลูก ตัดสายสะดือทารกแล้วส่งต่อให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการต่อไปเช่นเดียวกับทารกคนที่หนึ่ง ประกอบกับนายแพทย์ชาญชัยได้ให้ความเห็นว่าการคลอดทารกคนที่หนึ่งและคนที่สองมีระยะเวลาห่างกัน ๓ นาที ถือเป็นการดำเนินการที่ต่อเนื่องตามปกติของแพทย์ผู้ทำคลอด นอกจากนี้ การทำคลอดดังกล่าวเป็นการทำคลอดในโรงพยาบาลของรัฐเชื่อว่ามีมาตรฐานความพร้อมตามหลักสากล ประกอบกับการคลอดก่อนกำหนดเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งของการตายปริกำเนิดในทารกครรภ์แฝด และยังไม่มีวิธีการป้องกันการคลอดก่อนกำหนดที่ได้ผลแน่นอน จึงฟังได้ว่านายแพทย์ ส. ได้ทำคลอดผู้ฟ้องคดีโดยปฏิบัติตามหลักวิชาการ

และมาตรฐานทางการแพทย์ทั่วไปแล้ว กรณีจึงยังฟังไม่ได้ว่านายแพทย์ ส. ได้ผ่าตัดทำคลอดผู้ฟ้องคดีด้วยความประมาท อันจะถือได้ว่าเป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ยังไม่ได้มาตรฐานในระดับที่ดีที่สุด และไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย อันเป็นการประพฤติผิดตามข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรมฯ หมวด ๓ ข้อ ๑ และข้อ ๖ ตามที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวหา คำสั่งแพทยสภาที่ยกข้อกล่าวโทษนายแพทย์ ส. จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๒๙/๒๕๕๗)**

๒.๑.๒ คำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์

ในการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ซึ่งรับทำศัลยกรรมตกแต่งผ่าตัดเสริมจมูกให้คนไข้ซึ่งเคยผ่านการผ่าตัดเสริมจมูกมาแล้วหลายครั้ง แพทย์ผู้รับทำศัลยกรรมมีหน้าที่ที่จะต้องอธิบายให้คนไข้ทราบถึงขั้นตอนและความปลอดภัยในการรักษา ตลอดจนผลกระทบที่จะตามมาในกรณีที่มีการผ่าตัดเสริมจมูกหลายครั้งด้วย การที่แพทย์ทำศัลยกรรมตกแต่งผ่าตัดเสริมจมูกให้คนไข้โดยไม่ให้คำแนะนำดังกล่าว แล้วคนไข้เกิดอาการแทรกซ้อนภายหลังการผ่าตัด ถือเป็นการไม่รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในระดับที่ดีที่สุด

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ได้เปิดคลินิกรักษาผู้ป่วยและรับทำศัลยกรรมตกแต่ง ถูกผู้กล่าวหาร้องเรียนต่อเลขาธิการแพทยสภาว่า ผู้กล่าวหาได้เข้ารับการผ่าตัดแก้จมูกกับผู้ฟ้องคดีเนื่องจากจมูกที่เสริมไว้มีปัญหา แต่ภายหลังผ่าตัดเสร็จ กลับมีเลือดไหลไม่หยุดและบางส่วนเลือดยังคงค้างเป็นลิ่ม ๆ ในรูจมูก และปลายจมูกทะลุ ผู้กล่าวหาจึงไปพบผู้ฟ้องคดีแต่ได้รับคำตอบว่าบาดแผลยังบวมอยู่ ถ้ายุบแล้วจะเป็นปกติ ต่อมา ผู้กล่าวหาได้ไปผ่าตัดแก้จมูกกับนายแพทย์ ท. แต่ภายหลังผ่าตัด ผู้กล่าวหายังคงมีอาการจมูกบวมและปวดแสบปวดร้อนตลอดเวลา ซึ่งผู้กล่าวหาเข้าใจว่าเป็นผลจากการผ่าตัดของผู้ฟ้องคดี ภายหลังการสอบสวน คณะอนุกรรมการสอบสวนได้สรุปสำนวนสอบสวนเสนอคณะกรรมการแพทยสภา โดยเสนอความเห็นว่า กรณีที่ผู้ฟ้องคดีทำการเสริมจมูกให้ผู้กล่าวหาแล้วเกิดปัญหาแทรกซ้อนนั้น เป็นการประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ไม่ถูกต้องตามมาตรฐาน อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ หมวด ๓ ข้อ ๑ สมควรลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการแพทยสภาได้พิจารณาแล้วมีความเห็นพ้องกับคณะอนุกรรมการสอบสวน จึงมีมติให้ลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี แพทยสภา

(ผู้ถูกฟ้องคดี) จึงมีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดี

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้กล่าวหาผ่านการผ่าตัดเสริมจมูกมาหลายครั้ง โดยมีอาการจมูกอักเสบมาตั้งแต่การศัลยกรรมครั้งที่ ๓ และอาการดังกล่าวต่อเนื่องมาจนถึงการผ่าตัดเสริมจมูกกับผู้ฟ้องคดี ซึ่งเป็นการผ่าตัดเสริมจมูกครั้งที่ ๖ แต่การผ่าตัดเสริมจมูกของผู้กล่าวหาในครั้งที่ ๕ กับการผ่าตัดในครั้งที่ ๖ ที่ผ่าตัดโดยผู้ฟ้องคดีมีระยะเวลาห่างเพียงแค่ ๒๒ วัน ประกอบกับในการสอบสวนผู้ฟ้องคดีได้ให้ถ้อยคำว่า ผู้ฟ้องคดีได้สอบถามประวัติการผ่าตัดเสริมจมูกของผู้กล่าวหาก่อนที่จะทำการผ่าตัดแล้ว ผู้ฟ้องคดีย่อมทราบว่าผู้กล่าวหาได้ผ่านการผ่าตัดเสริมจมูกมาหลายครั้ง และแต่ละครั้งก็เป็นระยะเวลาที่ไม่ห่างกันมากนัก ผู้ฟ้องคดีในฐานะแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมจึงมีหน้าที่ที่จะต้องอธิบายให้ผู้กล่าวหาทราบถึงขั้นตอนในการรักษา ความปลอดภัยในการรักษา และผลที่จะตามมาหากมีการผ่าตัดเสริมจมูกหลาย ๆ ครั้งในระยะเวลาที่ห่างกันไม่มากนัก แต่ในกรณีนี้ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีได้แจ้งให้ผู้กล่าวหาทราบถึงผลกระทบที่จะตามมาแต่อย่างใด แต่กลับโน้มน้าวให้ผู้กล่าวหาทำการผ่าตัดเสริมจมูกกับผู้ฟ้องคดีจนเกิดปัญหาแทรกซ้อนภายหลังการผ่าตัด จึงเห็นได้ว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นการไม่รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในระดับที่ดีที่สุด ตามมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ และความในหมวด ๓ ข้อ ๑ ของข้อบังคับแพทยสภา ว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๖ ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งลงโทษภาคทัณฑ์ผู้ฟ้องคดี จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรมฯ พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๓๓/๒๕๕๕)**

๒.๑.๓ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

มาตรฐานความปลอดภัยในการผ่าตัดดูดไขมันที่ต้องทำให้คนไข้หมดความรู้สึกเป็นเวลานาน แพทย์ที่ทำการรักษาจะต้องมีวิสัญญีแพทย์หรือพยาบาลผู้ได้รับการอบรมด้านวิสัญญีคอยระมัดระวังตรวจดูสัญญาณชีพของคนไข้ การที่ผู้ฟ้องคดีผ่าตัดดูดไขมันให้คนไข้โดยไม่มีวิสัญญีแพทย์ โดยทำให้คนไข้หมดความรู้สึกถึง ๔ ชั่วโมง เมื่อเย็บแผลเสร็จจึงทราบว่าคนไข้ไม่หายใจแล้ว ถือเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยไม่รักษามาตรฐานในระดับดีที่สุด

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ได้ตกลงรับผ่าตัดดูดไขมันให้แก่นางสาว ศ. อายุ ๑๗ ปี โดยเริ่มผ่าตัดดูดไขมันเวลาประมาณ ๒๐.๐๐ น. และผ่าตัดเสร็จประมาณ ๑ นาฬิกา เมื่อดำเนินการเย็บแผลเสร็จ ปรากฏว่า นางสาว ศ. ไม่หายใจ และได้พยายามกู้ชีพแต่ไม่สำเร็จ ต่อมา บิดาและมารดาของนางสาว ศ. ได้ร้องเรียนต่อแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดี) คณะกรรมการแพทยสภาพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยไม่รักษามาตรฐานในระดับที่ดีที่สุด โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย จึงลงมติพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๒ ปี ผู้ถูกฟ้องคดีจึงออกคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๒ ปี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่เป็นธรรมและไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

จากคำให้การของนายแพทย์ ม. ซึ่งเป็นกรรมการสอบสวนชุดเฉพาะกิจที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงในคดีนี้ ที่ได้ให้การในคดีอาญาของศาลจังหวัดเชียงใหม่ต่อหน้าผู้ฟ้องคดีโดยไม่มีเหตุจูงใจที่จะเบิกความใส่ร้ายหรือให้การเป็นเท็จ ประกอบกับนายแพทย์ ม. ไม่เคยรู้จักผู้ฟ้องคดีมาก่อน เป็นแพทย์ที่มีประสบการณ์ดูดไขมันมา ๓๐ ปี และเป็นนายกสมาคมศัลยแพทย์ตกแต่งแห่งประเทศไทย เชื่อได้ว่า การให้คนไข้หมดความรู้สึก ๔ ชั่วโมง แพทย์ที่ทำการรักษาจะต้องมีวิสัญญีแพทย์หรือพยาบาลผู้ได้รับการอบรมด้านวิสัญญีคอยระมัดระวังตรวจดูสัญญาณชีพของคนไข้ เพราะการที่แพทย์ผู้ผ่าตัดจะทำการผ่าตัดไปพร้อมกับการเฝ้าระวังสัญญาณชีพด้วยย่อมก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อชีวิตคนไข้ อย่างน้อยเป็นมาตรฐานการผ่าตัดดูดไขมันที่ต้องทำให้คนไข้หมดความรู้สึกเป็นเวลานาน ส่วนเมื่อจัดให้มีวิสัญญีแพทย์หรือพยาบาลที่ผ่านการอบรมด้านวิสัญญีแล้วจะช่วยชีวิตคนไข้ได้หรือไม่ ก็เป็นอีกกรณีหนึ่ง เมื่อข้อเท็จจริงคดีนี้ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีผ่าตัดดูดไขมันโดยทำให้นางสาว ศ. หลับและหมดความรู้สึกถึง ๔ ชั่วโมง โดยไม่มีวิสัญญีแพทย์ อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดีให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนชุดเฉพาะกิจและผู้ถูกฟ้องคดีว่าระหว่างผ่าตัดนางสาว ศ. ไม่มีอาการผิดปกติ แต่จะหายใจเร็วและแรงเวลาเจ็บ มิได้หายใจเร็วที่แสดงว่าหอบ คนไข้รายนี้เมื่อเห็นริมฝีปากเขียวแล้ว เอามืออังที่จมูกก็พบว่าไม่หายใจแล้วเห็นรูม่านตาขยายแบบถาวร หยุดหายใจไปประมาณไม่ต่ำกว่า ๔ นาที จากถ้อยคำดังกล่าวแสดงว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีการเฝ้าระวังสัญญาณชีพของผู้ป่วยเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับถ้อยคำของผู้ช่วยของผู้ฟ้องคดีขณะทำการผ่าตัดที่ให้การต่อคณะกรรมการสอบสวนชุดเฉพาะกิจว่าไม่มีผู้ใดควบคุมการดำเนินของสัญญาณชีพในขณะที่นางสาว ศ. หลับ ส่วนพยาบาลที่ช่วยเหลือผู้ฟ้องคดีผ่าตัดก็ไม่ปรากฏว่าผ่านการอบรมด้านวิสัญญีแต่อย่างใด กรณีจึงเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดี

ผ่าตัดดูดไขมันให้นางสาว ศ. โดยไม่ได้มาตรฐานที่ผู้ประกอบวิชาชีพเช่นเดียวกับผู้ฟ้องคดีจักต้องมี นอกจากนี้ ขณะที่ผู้ฟ้องคดีผ่าตัดดูดไขมันให้นางสาว ศ. นั้น นางสาว ศ. อายุเพียง ๑๗ ปี โดยไม่มีหนังสือรับรองจากบิดาและมารดา ยังเป็นผู้เยาว์และเป็นช่วงอายุที่ร่างกายกำลังเจริญเติบโตอาจมีการเปลี่ยนแปลงของรูปร่างได้อีก แต่ผู้ฟ้องคดีก็ยังรับดูดไขมันให้โดยที่มิได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง ทั้งที่การผ่าตัดดูดไขมันดังกล่าวมิใช่กรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องทำโดยไม่มีความเห็นหรือคำยินยอมจากผู้ปกครอง อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดียังใช้ยาซึ่งหมดอายุแล้วกับนางสาว ศ. โดยผู้ฟ้องคดีไม่ทราบว่ายาหมดอายุแล้ว แสดงว่าผู้ฟ้องคดีมิได้ระมัดระวังในการประกอบวิชาชีพ ซึ่งบุคคลในฐานะเดียวกันกับผู้ฟ้องคดีจักต้องมี กรณีจึงฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยผ่าตัดดูดไขมันให้นางสาว ศ. โดยไม่รักษามาตรฐานในระดับที่ดีที่สุด และไม่คำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วยจริง การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๒ ปี จึงชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๗๙๙/๒๕๕๖)**

๒.๒ ทันตแพทยสภา

๒.๒.๑ คำสั่งยกข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษ

อาการปวดฟันเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เพราะเมื่อผู้ป่วยมีอาการปวดฟันแล้วบางครั้งอาจจะปวดร้าวไปทุกซี่ ในกรณีที่ผู้ป่วยเองก็ไม่ทราบว่าอาการปวดฟันมีสาเหตุมาจากฟันซี่ใด และทันตแพทย์ผู้ทำการรักษาได้วินิจฉัยว่าอาการปวดน่าจะมีเหตุมาจากฟันคุด ซึ่งไม่จำเป็นต้องมีการเอ็กซเรย์ดังเช่นกรณีที่วินิจฉัยว่าเกิดจากฟันผุ นอกจากนี้ ยังปรากฏว่าผู้ป่วยไปขอรับการรักษาในช่วงเวลาที่ไม่รับคนไข้ทั่วไป ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน ซึ่งเป็นกรณีที่หากรอฟิล์มเอ็กซเรย์อาจจะไม่ได้รับการรักษา ดังนั้น เมื่อคำนึงถึงข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานการณ์และเวลาดังกล่าวแล้ว แม้ภายหลังจากทันตแพทย์ได้ทำการรักษาโดยการถอนฟันคุดออก ผู้ป่วยจะยังมีอาการปวดฟันอยู่ก็ตาม ก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นกรณีที่ทันตแพทย์กระทำการรักษาโดยขาดมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วย

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีมีอาการปวดฟันจึงได้เข้ารับการรักษากับทันตแพทย์หญิง ว. ที่โรงพยาบาลคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี ทันตแพทย์หญิง ว. ตรวจช่องปากของผู้ฟ้องคดีแล้ววินิจฉัยว่าอาการปวดฟันของผู้ฟ้องคดีอาจมีสาเหตุมาจากฟันคุด โดยไม่ได้ใช้เครื่องมือในการตรวจสอบหรือตรวจจับ และเคาะดูหรือเอ็กซเรย์ เพื่อให้รู้ว่าฟันซี่ใดที่ผู้ฟ้องคดีมีอาการ

เจ็บปวด หลังจากนั้น ทันตแพทย์หญิง ว. ได้ถอนฟันคุดออก แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีกลับบ้านแล้ว พบว่าอาการปวดฟันไม่หาย เนื่องจากทันตแพทย์หญิง ว. ไม่ได้ถอนฟันซี่ที่ผุออก ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องทนทุกข์ทรมานไม่สามารถเคี้ยวอาหารด้านขวาได้ เพราะมีอาการอักเสบบริเวณเหงือกรอบฟันซี่ที่ผุ ผู้ฟ้องคดีจึงได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการทันตแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) ขอให้ตรวจสอบการประพฤติผิดจรรยาบรรณของทันตแพทย์หญิง ว. ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า คำกล่าวหาของผู้ฟ้องคดีไม่มีมูล จึงมีมติให้ยกข้อกล่าวหา ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วยกับมติดังกล่าว จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้พบทันตแพทย์หญิง ว. จึงชี้ให้ตรวจดูบริเวณฟันบนด้านขวาที่มีอาการปวด โดยมิได้ระบุว่าปวดฟันซี่ใด จึงรับฟังได้ว่าขณะนั้นผู้ฟ้องคดีไม่ทราบว่าอาการปวดฟันมีสาเหตุมาจากฟันซี่ใด ทันตแพทย์หญิง ว. ได้ตรวจดูแล้วพบว่า บริเวณฟันบนด้านขวาของช่องปากมีฟันคุดไม่เต็มที่ ตัวฟันเอียงด้านแก้ม มีเหงือกปกคลุมและมีอาการอักเสบเล็กน้อย น่าจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีปวด ถ้าถอนฟันคุดซี่ดังกล่าวออกอาจทำให้หายปวดได้ จึงแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีทราบว่าต้องถอน ผู้ฟ้องคดีก็มิได้ทักท้วงหรือปฏิเสธ กรณีจึงถือได้ว่าทันตแพทย์หญิง ว. ได้มีการอธิบายให้ผู้ฟ้องคดีเข้าใจถึงสาระสำคัญของการให้บริการทางวิชาชีพทันตกรรม เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการบำบัดรักษาผู้ฟ้องคดีแล้ว ส่วนการถอนฟันคุดโดยไม่ถอนฟันซี่ที่ผุของผู้ฟ้องคดี เป็นการกระทำโดยไม่รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพด้านทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุดแก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่นั้น จากคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ฟังได้ว่า อาการปวดฟันอาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุจนไม่สามารถวินิจฉัยแยกโรคที่ชัดเจนได้ว่าฟันซี่ใดเป็นสาเหตุของอาการปวดฟัน เพราะเมื่อผู้ป่วยมีอาการปวดฟันแล้วบางครั้งอาจจะปวดร้าวไปทุกซี่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ามีฟันผุหรือฟันคุด หรือเหงือกอักเสบอยู่ด้วย หรือมีสาเหตุอื่นซึ่งทำให้การวินิจฉัยแยกโรคทำได้ยาก ซึ่งในกรณีของผู้ฟ้องคดี ทันตแพทย์หญิง ว. ได้ทำการวินิจฉัยแยกโรคได้ว่าอาการปวดฟันของผู้ฟ้องคดีอาจมีสาเหตุมาจากฟันคุด และเห็นว่าการให้การรักษาด้วยการถอนฟันคุดจะทำให้ผู้ฟ้องคดีหายจากอาการปวดฟันได้ ซึ่งกรณีนี้ไม่จำต้องมีการเอ็กซเรย์เพราะการเอ็กซเรย์จะทำต่อเมื่อมีข้อบ่งชี้ในการวินิจฉัยโรคฟันผุ นอกจากนั้น ในวันดังกล่าวผู้ฟ้องคดีได้ไปติดต่อยื่นบัตรเพื่อทำการรักษาเมื่อเวลาประมาณ ๑๑.๓๐ นาฬิกา ซึ่งเป็นเวลาที่ไม่รับคนไข้ทั่วไป ยกเว้นกรณีฉุกเฉิน และกรณีนี้ถ้ารอฟิล์มเอ็กซเรย์ ผู้ฟ้องคดีอาจจะไม่ได้รับการรักษา แต่ทันตแพทย์หญิง ว. ก็ยังช่วยรักษาให้ ด้วยข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานการณ์และเวลาจะเห็นได้ว่าในการถอนฟันคุดของผู้ฟ้องคดี ทันตแพทย์หญิง ว. ได้ทำการรักษาตามมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วยแล้ว ส่วนกรณีที่มิได้ตรวจจับและเคาะดูให้รู้ว่าฟันซี่ใดที่เจ็บปวด น่าจะเกิดจากการวินิจฉัยว่ามีสาเหตุ

จากฟันที่คุดเพียงสาเหตุเดียว ซึ่งกรณีดังกล่าวศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่ทันตแพทย์หญิง ว. มิได้ทำการตรวจรักษาโดยครบถ้วนเนื่องจากข้อจำกัดเกี่ยวกับสถานการณ์และเวลาดังกล่าว หาใช่เป็นกรณีที่ทันตแพทย์หญิง ว. กระทำการรักษาโดยขาดมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุดแก่ผู้ป่วยแต่อย่างใดไม่ จึงยังไม่อาจถือว่าทันตแพทย์หญิง ว. ไม่รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุด อันเป็นการกระทำผิดข้อบังคับทันตแพทยสภาว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘ มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ที่ยกข้อกล่าวหาของผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๘๑/๒๕๕๖)**

๒.๒.๒ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

การที่กรรมการทันตแพทยสภาเคยเขียนบทความทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องที่พิจารณา แต่ไม่ได้เขียนเจาะจงเฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่ง และเขียนขึ้นก่อนการพิจารณาเรื่องร้องเรียน ไม่ถือเป็นกรณีที่เป็นปฏิปักษ์หรือมีผลทำให้การพิจารณาทางปกครองไม่เป็นกลาง ตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และการที่กรรมการทันตแพทยสภาได้รับเงินค่าบริการการรักษาตามปกติจากผู้กล่าวหา ก็ไม่อาจถือว่าเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

การลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัยจากการบริการที่ไม่ได้มาตรฐาน และให้ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมทบทวนความรู้ด้านทันตกรรมของตนเองให้ถูกต้องและเป็นไปตามหลักวิชาการ การที่ผู้ฟ้องคดีถอนฟันหน้าล่างของผู้ป่วยโดยไม่มีข้อบ่งชี้และเหตุผลใด ๆ ทำให้ผู้ป่วยต้องสูญเสียอวัยวะที่สำคัญโดยไม่จำเป็น ไม่ทำการถ่ายภาพรังสีก่อนการรักษา อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดียังยอมรับว่าการรักษาไม่คืบหน้า แต่ยังฝืนรักษาโดยไม่ส่งตัวผู้ป่วยไปรักษากับทันตแพทย์อื่นที่ดีกว่า ดังนั้น การที่คณะกรรมการทันตแพทยสภามีมติลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นระยะเวลา ๑ ปี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสาม (๔) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการลงโทษที่พอสมควรแก่เหตุแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นทันตแพทย์ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม โดยได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรม ถูกนาย ป. ร้องเรียนต่อทันตแพทยสภา (ผู้ถูกฟ้องคดี) กล่าวหาว่าผู้ฟ้องคดีทำการรักษาเด็กชาย ว. บุตรของตนโดยไม่ได้มาตรฐาน ต่อมา คณะอนุกรรมการ

จรรยาบรรณได้สรุปความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการทันตแพทยสภา โดยเห็นว่าข้อร้องเรียนมีมูล คณะกรรมการทันตแพทยสภาพิจารณาแล้วมีมติเห็นพ้องกับความเห็นของคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ จึงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสอบสวนเพื่อให้ดำเนินการสอบสวนกรณีดังกล่าวต่อไป ภายหลังทำการสอบสวน คณะอนุกรรมการสอบสวนได้เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการทันตแพทยสภาว่า ผู้ฟ้องคดีไม่มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะให้การรักษาทางทันตกรรมจัดฟัน และการรักษาให้กับผู้ป่วยก็ไม่ได้มาตรฐานการประกอบวิชาชีพทันตกรรมสาขาจัดฟัน โดยดูได้จากความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับการถ่ายภาพรังสีเพื่อใช้ในการรักษา รวมทั้งการใส่เครื่องมือจัดฟันไม่ครบถ้วน และเด็กชาย ว. ถูกถอนฟันหน้าล่างไป ๑ ซี่ โดยที่ไม่มีข้อบ่งชี้หรือเหตุผลใด ๆ อันเป็นการสูญเสียอวัยวะสำคัญโดยไม่จำเป็น และการเคลื่อนฟันเขี้ยวบน (ซี่ ๑๓ และซี่ ๒๓) โดยใช้ยางดึงกับฟันกรามน้อยเพียงซี่เดียว (ซี่ ๑๕ และซี่ ๒๕) ย่อมทำให้ฟันกรามน้อยล้มลงมาข้างหน้า และเกิดช่องว่างระหว่างฟันกรามอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีประพฤติผิดข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๔ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๒๑ สมควรลงโทษโดยการพักใช้ใบอนุญาตเป็นเวลา ๓ เดือน คณะกรรมการทันตแพทยสภาได้พิจารณาแล้วเห็นพ้องด้วยกับผลการสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวน และมีมติให้พักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี จากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีจึงได้มีคำสั่งลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งของทันตแพทยสภาดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้รักษาตามหลักวิชาการ นอกจากนั้น กรรมการทันตแพทยสภาบางคนยังเป็นคู่กรณีกับผู้ฟ้องคดีโดยตรง การพิจารณาของคณะกรรมการทันตแพทยสภาจึงไม่มีความเป็นกลาง ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งทันตแพทยสภาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

กรณีของทันตแพทย์ ส. หนึ่งในกรรมการทันตแพทยสภา ที่เคยเขียนบทความเกี่ยวกับการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันว่า ต้องทำกับทันตแพทย์จัดฟันและต้องเป็นผู้ที่เรียนต่อเนื่อง ๓ ปี เท่านั้น หากรักษากับทันตแพทย์ทั่วไปที่ไม่ได้เรียนต่อเนื่องทางทันตกรรมจัดฟันจะได้รับการรักษาที่ไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งผู้ฟ้องคดีเป็นทันตแพทย์ทั่วไปนั้น การเขียนบทความของทันตแพทย์ ส. เป็นเพียงการแสดงความเห็นทางวิชาการเท่านั้น ไม่ได้เจาะจงเฉพาะกรณีของผู้ฟ้องคดี และบทความดังกล่าวได้เขียนขึ้นก่อนการพิจารณากรณีของผู้ฟ้องคดี การเขียนบทความของทันตแพทย์ ส. ดังกล่าวจึงไม่ได้เป็นปฏิปักษ์หรือมีผลทำให้การพิจารณาของคณะกรรมการทันตแพทยสภาไม่เป็นกลาง และแม้ทันตแพทย์ ส. จะเป็นอนุกรรมการสอบสวนด้วย แต่ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ ก็ไม่มีบทบัญญัติใดที่ห้ามมิให้แต่งตั้งอนุกรรมการสอบสวนจากกรรมการทันตแพทยสภา อีกทั้ง อนุกรรมการสอบสวนก็มีหน้าที่

ที่แยกต่างหากจากหน้าที่ของกรรมการทันตแพทยสภา ทันตแพทย์ ส. จึงไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้พิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับกรณีของทันตแพทย์ สร. กรรมการทันตแพทยสภาอีกคนหนึ่ง ก็เป็นเพียงเจ้าของคลินิกที่เด็กชาย ว. เข้ารับการรักษาภายหลังจากเกิดปัญหาในการรักษากับผู้ฟ้องคดี มิได้เป็นผู้ร้องเรียนหรือร่วมร้องเรียนกล่าวหาผู้ฟ้องคดี และการที่ทันตแพทย์ สร. ได้รับเงินค่าบริการการรักษาจากเด็กชาย ว. ก็ไม่อาจถือว่าเป็นเจ้าหนี้หรือลูกหนี้ของคู่กรณีตามมาตรา ๑๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และแม้ทันตแพทย์ สร. จะเข้าร่วมประชุมทันตแพทยสภาในการประชุมครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ก็เป็นเพียงการร่วมพิจารณาและมีมติว่าข้อกล่าวหากรณีของผู้ฟ้องคดีมีมูล และส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการสอบสวนพิจารณาต่อไป โดยไม่ได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการทันตแพทยสภาครั้งที่ ๓/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๗ ที่มีมติพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี เนื่องจากพ้นวาระการเป็นกรรมการแล้ว ทันตแพทย์ สร. จึงไม่มีลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้พิจารณาทางปกครองตามมาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เช่นเดียวกัน

เมื่อคดีนี้ปรากฏข้อเท็จจริงจากการสอบสวนของคณะอนุกรรมการสอบสวนว่าในการจัดฟันให้แก่เด็กชาย ว. ผู้ฟ้องคดีได้ทำการตรวจฟันและพิมพ์แบบฟัน แต่ไม่ได้ถ่ายภาพรังสีและระหว่างจัดฟัน ได้ถอนฟันหลังเขี้ยวด้านขวาและซ้ายด้านละ ๑ ซี่ (ซี่ ๑๔ และซี่ ๔๔) และฟันหน้าล่าง ๑ ซี่ (ซี่ ๓๑) ทั้งที่ ตามแนวทางปฏิบัติทางคลินิก (Clinical Practice Guideline หรือ CPG) ที่สภาวิชาชีพทันตกรรมได้ให้ทางสมาคมทันตแพทย์จัดฟันแห่งประเทศไทยจัดทำขึ้นระบุว่าต้องมีการถ่ายภาพรังสีก่อน ซึ่งถึงแม้แนวปฏิบัติดังกล่าวเป็นเพียงแนวทางในการจัดฟันแต่ก็สามารถนำมาใช้ประกอบการพิจารณาในการเลือกถอนฟันซี่ที่เหมาะสมที่สุด และการนำแนวทางปฏิบัติดังกล่าวมาใช้ก็ไม่ถือเป็นการจำกัดสิทธิในการประกอบวิชาชีพอันเป็นการขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ในการจัดฟันนั้นการถอนฟันหน้าล่างเป็นข้อห้ามมิให้กระทำในกรณีที่ผู้ป่วยได้รับการถอนฟันกรามน้อยบนไปแล้วดังเช่นกรณีของเด็กชาย ว. ซึ่งได้รับการถอนฟันกรามน้อยบนไปแล้ว ๒ ซี่ โดยผู้ฟ้องคดีไม่สามารถชี้แจงความจำเป็นที่ต้องถอนฟันหน้าล่างซี่ ๓๑ ของเด็กชาย ว. ได้ การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการให้บริการที่ขาดมาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับที่ดีที่สุด และสร้างความเสียหายให้แก่ผู้ป่วย อันเป็นเหตุให้เด็กชาย ว. ต้องสูญเสียอวัยวะที่สำคัญโดยไม่จำเป็น ประกอบกับคดีนี้ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นที่ยุติได้ว่า ผู้ฟ้องคดีใส่เครื่องมือจัดฟันให้แก่เด็กชาย ว. เพียงแค่ฟันหน้าบน ๖ ซี่ และฟันหน้าล่าง ๔ ซี่ เมื่อคณะอนุกรรมการสอบสวนได้นำฟันและภาพถ่ายรังสีปัญหาฟันล้มที่เกิดจากการใส่เครื่องมือจัดฟันไม่ครบของผู้ฟ้องคดี มาให้ผู้ฟ้องคดี

อธิบายแผนการรักษาและแผนที่ดำเนินการต่อได้เพื่อให้การจัดฟันสำเร็จ ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีไม่สามารถอธิบายแผนการรักษาและขั้นตอนที่จะดำเนินการต่อไปได้ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาฟันที่ล้มได้ อีกทั้ง ผู้ฟ้องคดียังไม่สามารถตอบคำถามความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการรักษาทางทันตกรรมจัดฟันได้ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดียังฝืนรักษาผู้ป่วยโดยไม่ส่งต่อไปรักษากับทันตแพทย์อื่นที่ดีกว่าทั้งที่ทราบอาการผิดปกติและการรักษาไม่คืบหน้า จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเชื่อได้ว่าผู้ฟ้องคดีใส่เครื่องมือจัดฟันไม่ครบตามที่ถูกกล่าวโทษและไม่ส่งต่อผู้ป่วยไปรักษาต่อกับทันตแพทย์อื่นที่ดีกว่าจริง ดังนั้น การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรมตาม ข้อ ๔[๑๖] ข้อ ๗[๑๗] ข้อ ๘[๑๘] และข้อ ๒๑[๑๙] ของข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรมฯ และโดยที่การลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมมีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองประชาชนให้ปลอดภัยจากการบริการที่ไม่ได้มาตรฐาน และให้ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมทบทวนความรู้ด้านทันตกรรมของตนเองให้ถูกต้องและเป็นไปตามหลักวิชาการ ดังนั้น การที่คณะกรรมการทันตแพทยสภามีมติลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นระยะเวลา ๑ ปี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสาม (๔)[๒๐] แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรมฯ จึงเป็นการใช้ดุลพินิจในการลงโทษที่พอสมควรแก่เหตุแล้ว คำสั่งทันตแพทยสภาที่ลงโทษพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทันตกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๘๔๒/๒๕๕๖)**

[๑๖-๑๙] ข้อบังคับทันตแพทยสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘

ข้อ ๔ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรม จรรยาบรรณ ทั้งเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบวิชาชีพทันตกรรม เพื่อให้การประกอบวิชาชีพทันตกรรมมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ข้อ ๗ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพทันตกรรมในระดับดีที่สุดแก่ผู้ป่วย โดยไม่เรียกร้องสินจ้างรางวัลพิเศษนอกเหนือจากค่าบริการที่ควรได้รับตามปกติ

ข้อ ๘ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องประกอบวิชาชีพทันตกรรมโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและความสิ้นเปลืองของผู้ป่วย

ข้อ ๒๑ ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมต้องคำนึงถึงประโยชน์ในการให้บริการทางวิชาชีพทันตกรรมแก่ผู้ป่วยเป็นสำคัญ โดยยึดถือระบบส่งต่อผู้ป่วยไปยังผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรมอื่นที่จะให้บริการทางวิชาชีพทันตกรรมที่ดีกว่าและปลอดภัยกว่า

[๒๐] พระราชบัญญัติวิชาชีพทันตกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๔๒ ฯลฯ ฯลฯ

คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๔) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสองปี

ฯลฯ ฯลฯ

๒.๓ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

๒.๔ สภาการพยาบาล

ยังไม่มีข้อมูลเพิ่มเติม

๒.๕ สภาเภสัชกรรม

การที่เภสัชกรผู้ถูกกล่าวหาได้ทำการโฆษณาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมโดยอ้างว่าสามารถเพิ่มภูมิคุ้มกันในผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์และทำให้ผู้ป่วยมีสภาพร่างกายที่ดีขึ้นโดยไม่มีข้อมูลวิชาการที่อยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุน หรือการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับและมีการเผยแพร่แล้ว ซึ่งเป็นการหลอกลวงและจูงใจให้ผู้ป่วยหลงเชื่อและตัดสินใจซื้อไปรับประทานอันมีลักษณะในเชิงพาณิชย์ ทั้งยังทำการศึกษาวิจัยและทดลองในมนุษย์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการวิจัยในมนุษย์อันเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายว่าด้วยอาหาร และกฎหมายว่าด้วยการประกอบวิชาชีพเวชกรรม จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมไม่รักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม เมื่อการกระทำดังกล่าวเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงและมีผลกระทบต่อสังคม การที่สภาเภสัชกรรมมีมติพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของผู้ถูกกล่าวหาเป็นเวลา ๒ ปี จึงเหมาะสมแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นเภสัชกรและได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม รวมทั้งเป็นกรรมการบริษัท อ. จำกัด ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ วี-๑ วี-๒ วี-๓ และวี-๔ ถูกกล่าวหาว่าทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ วี-๑ หรือ วี-๑ อิมมูนิเตอร์ ซึ่งมีเหตุเชื่อได้ว่าน่าจะดำเนินการวิจัยและพัฒนาไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ดี รวมทั้งไม่มีจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์และได้บรรยายอวดอ้างสรรพคุณของผลิตภัณฑ์ดังกล่าวว่าเป็นยาแผนปัจจุบันเพื่อใช้รักษาโรคเอดส์ในคนไทย พร้อมทั้งได้จ่ายยาให้ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือเอดส์ รับประทานเพื่อเป็นการรักษาโดยที่ยังไม่ได้มีการพิสูจน์สรรพคุณของผลิตภัณฑ์ ทั้งยังได้มีข้อห้ามว่าต้องหยุดการรับประทานยาต้านเชื้อไวรัสเอดส์ทุกชนิดที่ได้รับจากสถานบริการรักษาทุกแห่งในประเทศไทย อันเป็นการกระทำผิดต่อจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรม คณะกรรมการสภาเภสัชกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ฟ้องคดีเป็นความผิดตามมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติ

อาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ รวมทั้งเป็นการประพฤติผิดตามพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ และข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘ จึงมีมติให้พักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๒ ปี สภานายกพิเศษแห่งสภาเภสัชกรรมได้พิจารณาแล้วเห็นชอบตามมติของคณะกรรมการสภาเภสัชกรรม (ผู้ถูกฟ้องคดี) จึงมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๒ ปี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เมื่อพิจารณาจากคำให้การของผู้ฟ้องคดีในชั้นสอบสวนประกอบการให้สัมภาษณ์ทางหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ วี-๑ แล้วเห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีชี้แจงผ่านสื่อมวลชนทั้งโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ว่าผลิตภัณฑ์ วี-๑ สามารถเพิ่มภูมิคุ้มกันในผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์และทำให้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์มีสภาพร่างกายดีขึ้นจนถึงหายขาดจากการเจ็บป่วยโดยไม่มีหลักฐานยืนยันที่ชัดเจน เป็นการโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของผลิตภัณฑ์ วี-๑ โดยไม่มีข้อมูลวิชาการที่อยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุน หรือการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับและมีการเผยแพร่แล้ว อันเป็นการหลอกลวง และจูงใจให้ผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์และผู้ที่เกี่ยวข้องหลงเชื่อและตัดสินใจซื้อไปรับประทานอันมีลักษณะในเชิงพาณิชย์ มิใช่เป็นการให้ความรู้หรือข้อเท็จจริงทางวิชาการ การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นความผิดตามมาตรา ๔๐[๒๑] แห่งพระราชบัญญัติอาหารฯ ทั้งยังปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีเป็นกรรมการบริษัท อ. จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ วี-๑ การกระทำดังกล่าวของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการโฆษณาผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อประโยชน์ทางการค้าโดยไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นความผิดตามมาตรา ๔๑[๒๒] แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และการที่ผู้ฟ้องคดีได้ไปขอเลือดผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์จากโรงพยาบาลราชบุรีและชลบุรีเพื่อนำมาทำการศึกษาประสิทธิผลของผลิตภัณฑ์ วี-๑ ในผู้ป่วยของตนเองโดยไม่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการวิจัยในมนุษย์ ทั้งยังได้ให้ผู้ป่วยลงชื่อยินยอมที่จะรับประทานผลิตภัณฑ์ดังกล่าวโดยมีเงื่อนไขให้ผู้รับผลิตภัณฑ์ วี-๑ ต้องมีการเจาะเลือดก่อนรับผลิตภัณฑ์และหลังจากรับประทานผลิตภัณฑ์จนครบระยะเวลา การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเข้าข่ายเป็นการศึกษาวิจัยและการทดลองในมนุษย์ ซึ่งเข้าข่ายเป็นการประกอบวิชาชีพ

[๒๑-๒๒] <u>พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒</u>

มาตรา ๔๐ ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณของอาหาร อันเป็นเท็จหรือเป็นการหลอกลวงให้เกิดความหลงเชื่อโดยไม่สมควร

มาตรา ๔๑ ผู้ใดประสงค์จะโฆษณาคุณประโยชน์ คุณภาพ หรือสรรพคุณ ของอาหารทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพ ภาพยนตร์ หรือทางหนังสือพิมพ์ หรือสิ่งพิมพ์อื่น หรือด้วยวิธีอื่นใด เพื่อประโยชน์ในทางการค้า ต้องนำเสียง ภาพ ภาพยนตร์ หรือข้อความที่จะโฆษณาดังกล่าวนั้นให้ผู้อนุญาตตรวจพิจารณาก่อน เมื่อได้รับอนุญาตแล้วจึงจะโฆษณาได้

เวชกรรมซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการวิจัยในมนุษย์ จึงเป็นความผิดตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง[๒๓] แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรมฯ การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมาย และเมื่อผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยพฤติการณ์ของผู้ฟ้องคดีมีเจตนาที่จะหลอกลวง เอารัดเอาเปรียบผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มคนที่ด้อยโอกาสและสิ้นหวังให้หลงเชื่อเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ซึ่งกระทบกระเทือนต่อวงการวิชาชีพเภสัชกรรม อีกทั้ง ไม่หยุดพฤติกรรมดังกล่าวยังคงผลิตและแจกจ่ายผลิตภัณฑ์ในลักษณะเดียวกับผลิตภัณฑ์ วี-๑ อีก การกระทำดังกล่าวถือว่าผิดข้อ ๑[๒๔] ข้อ ๒[๒๕] ข้อ ๖[๒๖] และข้อ ๙[๒๗] ของข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมฯ จึงเป็นกรณีที่ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมไม่รักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาเภสัชกรรม ตามมาตรา ๓๓[๒๘] แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรมฯ ดังนั้น การที่คณะกรรมการสภาเภสัชกรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีของผู้ฟ้องคดีเป็นการกระทำผิดที่ร้ายแรงและมีผลกระทบต่อสังคมจึงมีมติให้พักใช้ใบอนุญาตประกอบโรคศิลปะของผู้ฟ้องคดีเป็นระยะเวลา ๒ ปี ตามมาตรา ๔๒ วรรคสาม (๔)[๒๙] แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ถูกต้องเหมาะสมตามข้อเท็จจริงและพฤติการณ์แล้ว การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๒ ปี จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย พิพากษายกฟ้อง **(คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๖๖/๒๕๕๕)**

---

[๒๓] <u>พระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕</u>

มาตรา ๒๖ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือแสดงด้วยวิธีใด ๆ ว่าพร้อมที่จะประกอบวิชาชีพเวชกรรมโดยมิได้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

[๒๔-๒๗] <u>ข้อบังคับสภาเภสัชกรรมว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘</u>

ข้อ ๑ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมย่อมดำรงตนให้สมควรในสังคมโดยธรรมและเคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง

ข้อ ๒ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมย่อมไม่ประพฤติหรือกระทำการใดๆ อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ ๖ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมต้องรักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมในระดับที่ดีที่สุด

ข้อ ๙ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมต้องไม่หลอกลวงหรือให้คำรับรองอันเป็นเท็จ หรือให้ความเห็นโดยไม่สุจริตในเรื่องใด ๆ ภายใต้อำนาจหน้าที่แก่สาธารณชนหรือผู้มารับบริการให้หลงเข้าใจผิดเพื่อประโยชน์ของตน

[๒๘-๒๙] <u>พระราชบัญญัติวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๗</u>

มาตรา ๓๓ ผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมต้องรักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาเภสัชกรรม

มาตรา ๔๒ คณะกรรมการมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

ฯลฯ ฯลฯ

(๔) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควรแต่ไม่เกินสองปี

ฯลฯ ฯลฯ

การที่เภสัชกรผู้ถูกกล่าวโทษได้ทำการโฆษณาผลิตภัณฑ์อาหารเสริมโดยอ้างว่าสามารถบำบัดรักษาหรือป้องกันโรคได้โดยไม่มีข้อมูลวิชาการที่อยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนหรือการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับและมีการเผยแพร่แล้ว อันเป็นการหลอกหลวงและจูงใจให้ผู้ฟังหลงเชื่อและตัดสินใจซื้อไปรับประทาน ซึ่งมีลักษณะในเชิงพาณิชย์ มิใช่เป็นการให้ความรู้หรือข้อเท็จจริงทางวิชาการ กรณีจึงเป็นการใช้วิชาชีพเภสัชกรเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและชักจูงผู้ฟังให้หลีกเลี่ยงการใช้ยาแผนปัจจุบันหันมาใช้ยาหรืออาหารเสริมที่ผู้ถูกกล่าวโทษแนะนำ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกกล่าวโทษในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมไม่รักษาจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภาเภสัชกรรม เมื่อการกระทำดังกล่าวมีลักษณะซ้ำซากหลายครั้งต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ทั่วประเทศก่อให้เกิดความเสียหายกับบุคคลจำนวนมาก การที่สภาเภสัชกรรมมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมเป็นเวลา ๑ ปี จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

สรุปข้อเท็จจริง

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้มีหนังสือถึงนายกสภาเภสัชกรรม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) แจ้งว่า สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดบุรีรัมย์ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานแล้ว พบว่า เมื่อวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๗ บริษัท จ. จำกัด ได้จัดประชุมสัมมนาลูกค้าของบริษัท ซึ่งประกอบธุรกิจขายตรง โดยมีผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นสมาชิกสภาเภสัชกรรมเป็นวิทยากรในการประชุม และผู้ฟ้องคดีได้โฆษณาผลิตภัณฑ์ยาน้ำสมุนไพรและผลิตภัณฑ์อาหารเสริมโดยวิธีขายตรงโดยไม่ได้รับอนุญาต และโฆษณาคุณประโยชน์อาหารว่ามีลักษณะบำบัดรักษาและป้องกันโรค โดยไม่มีข้อมูลวิชาการที่อยู่บนพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์สนับสนุนหรือการวิจัยอันเป็นที่ยอมรับและมีการเผยแพร่แล้ว ต่อมา คณะกรรมการสภาเภสัชกรรม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่ผู้ฟ้องคดีได้บรรยายสรรพคุณยาน้ำสมุนไพรและผลิตภัณฑ์อาหารเสริมของบริษัท จ. จำกัด ในลักษณะโอ้อวด หลอกลวงผู้ฟังให้หลงเชื่อโดยไม่มีหลักฐานทางวิชาการสนับสนุน โดยอาศัยความเป็นเภสัชกรและฐานะนักวิชาการมาชักจูงผู้ฟังให้หลงเชื่อ ซึ่งเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา ๘๘ (๑) (๒) (๘) และมาตรา ๘๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ และเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนมาตรา ๔๐ และมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. ๒๕๒๒ รวมทั้งเป็นการฝ่าฝืนข้อบังคับสภาเภสัชกรรม ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพเภสัชกรรม พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๖ ข้อ ๙ และข้อ ๑๓ จึงมีความเห็นว่าผู้ฟ้องคดีกระทำตามข้อกล่าวโทษจริง ต่อมา สภาเภสัชกรรม (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จึงมีคำสั่งพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเภสัชกรรมของผู้ฟ้องคดีเป็นเวลา ๑ ปี ผู้ฟ้องคดี

เห็นว่า คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ในวันที่ ๖ มีนาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีได้เป็นวิทยากรบรรยายในการประชุมลูกค้าบริษัท จ. จำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจขายตรง โดยได้มีการโฆษณาแนะนำผลิตภัณฑ์ ได้แก่ ยาน้ำสมุนไพรและผลิตภัณฑ์อาหารเสริม โดยใช้เครื่องขยายเสียงและฉายแผ่นใสประกอบการบรรยาย จากสำเนาการถอดเทปการบรรยายปรากฏเนื้อหาว่าผู้ฟ้องคดีได้บรรยายสรรพคุณยาน้ำสมุนไพร และมิได้เป็นการให้ความรู้หรือให้ข้อเท็จจริงทางวิชาการเกี่ยวกับเรื่องการรักษาดูแลสุขภาพตามแนวทางแพทย์ทางเลือกด้วยสมุนไพร แต่มีลักษณะเป็นการโอ้อวดสรรพคุณยา หรือวัตถุอันเป็นส่วนประกอบของยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด และมีลักษณะอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง และยังกล่าวอ้างว่ายาดังกล่าวมีสรรพคุณบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศห้ามโฆษณาตามมาตรา ๗๗[๓๐] แห่งพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ ประกอบด้วย โรคเบาหวาน มะเร็ง อัมพาต วัณโรค โรคเรื้อน โรคหรืออาการโรคของสมอง หัวใจ ปอด ตับ ไต ม้าม และการบรรยายดังกล่าวมีการใช้เครื่องขยายเสียงและฉายภาพแผ่นใส โดยไม่ปรากฏว่าได้รับอนุญาตจากผู้มีอำนาจ การกระทำของผู้ฟ้องคดีจึงเป็นความผิดตามมาตรา ๘๘ (๑)[๓๑] (๒)[๓๒] และ (๘)[๓๓] ประกอบมาตรา ๘๘ ทวิ[๓๔] แห่งพระราชบัญญัติยาฯ นอกจากนี้ ผู้ฟ้องคดียังได้มีการบรรยายสรรพคุณ

[๓๐-๓๓] <u>พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐</u>

มาตรา ๗๗ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาระบุโรคหรืออาการของโรคที่ห้ามโฆษณายาว่าสามารถใช้บำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรืออาการของโรคนั้นได้

มาตรา ๘๘ การโฆษณาขายยาจะต้อง

(๑) ไม่เป็นการโอ้อวดสรรพคุณยาหรือวัตถุอันเป็นส่วนประกอบของยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรคหรือความเจ็บป่วยได้อย่างศักดิ์สิทธิ์หรือหายขาด หรือใช้ถ้อยคำอื่นใดที่มีความหมายทำนองเดียวกัน

(๒) ไม่แสดงสรรพคุณยาอันเป็นเท็จหรือเกินความจริง

ฯลฯ ฯลฯ

(๘) ไม่แสดงสรรพคุณยาว่าสามารถบำบัด บรรเทา รักษาหรือป้องกันโรค หรืออาการของโรคที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา ๗๗

ฯลฯ ฯลฯ

[๓๔] <u>พระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยา (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๒</u>

มาตรา ๘๘ ทวิ การโฆษณาขายยาทางวิทยุกระจายเสียง เครื่องขยายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ทางฉายภาพหรือภาพยนตร์ หรือทางสิ่งพิมพ์จะต้อง

(๑) ได้รับอนุมัติข้อความ เสียง หรือภาพที่ใช้ในการโฆษณาจากผู้อนุญาต

(๒) ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนด